

PÕLLU-
MAJANDUSES
ON TULEVIK

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

**TOIDUJULGEOLEK –
TERVE MAAKERA MEIE KODUSES KÖÖGIKAPIS**

Ants-Hannes Viira
13.08.2026

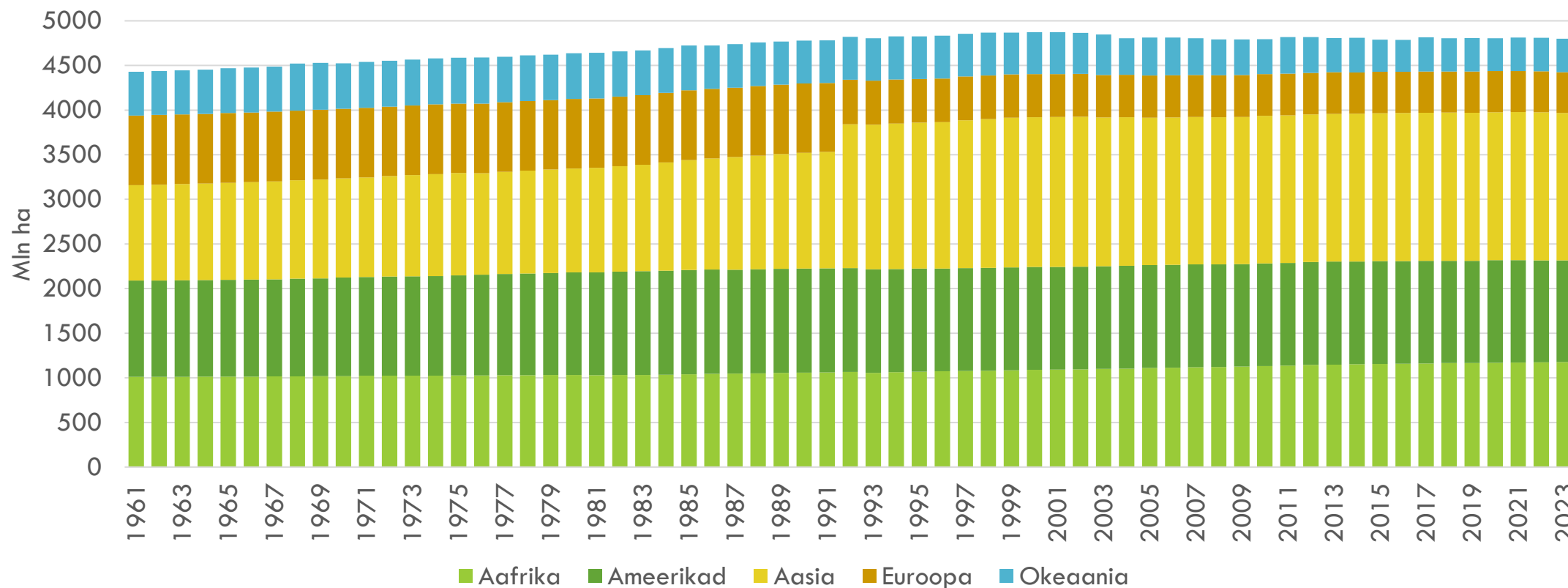

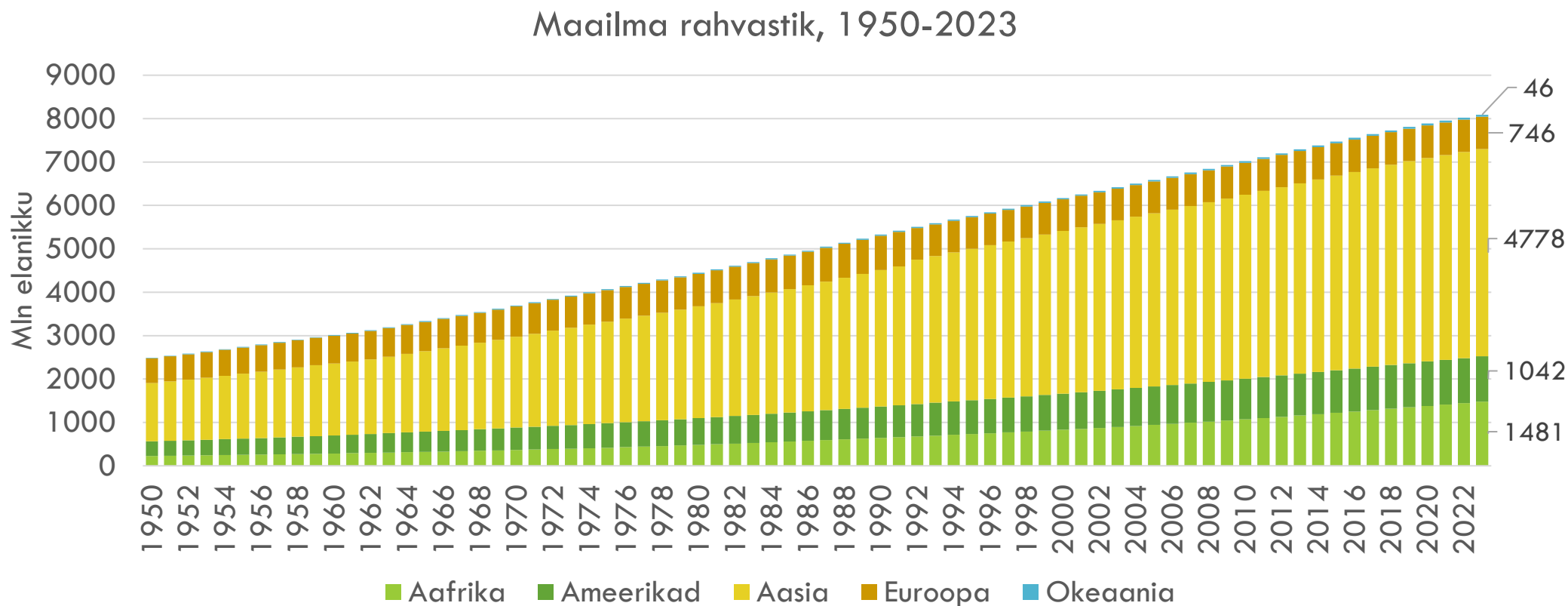
1961-2023 SUURENES MAAILMA PÕLLUMAJANDUSMAA PINDALA 8%

Põllumajandusmaa pindala, 1961-2023

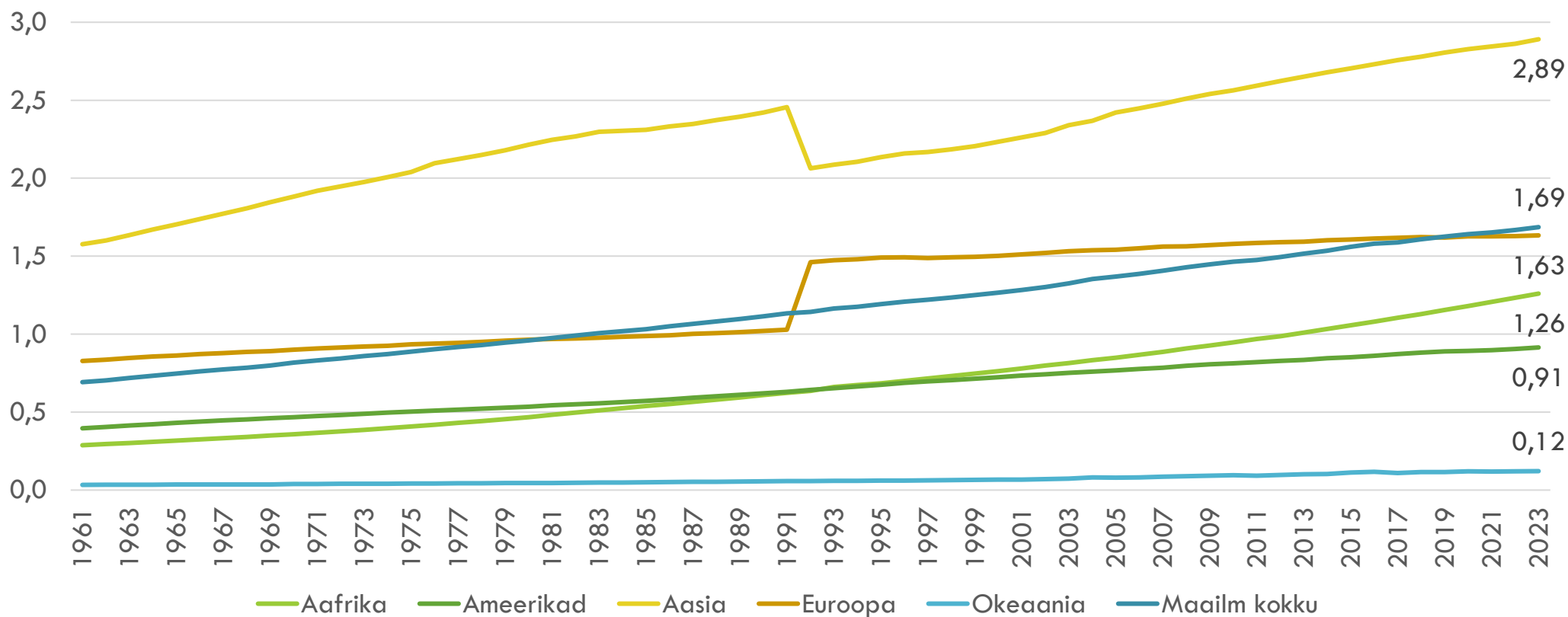
1950-2023 KASVAS MAAILMA RAHVASTIK 225%

MAAILMAS PEAB IGA HEKTAR PÕLLUMAJANDUSMAAD TOITMA JÄRJEST ENAM ELANIKKE

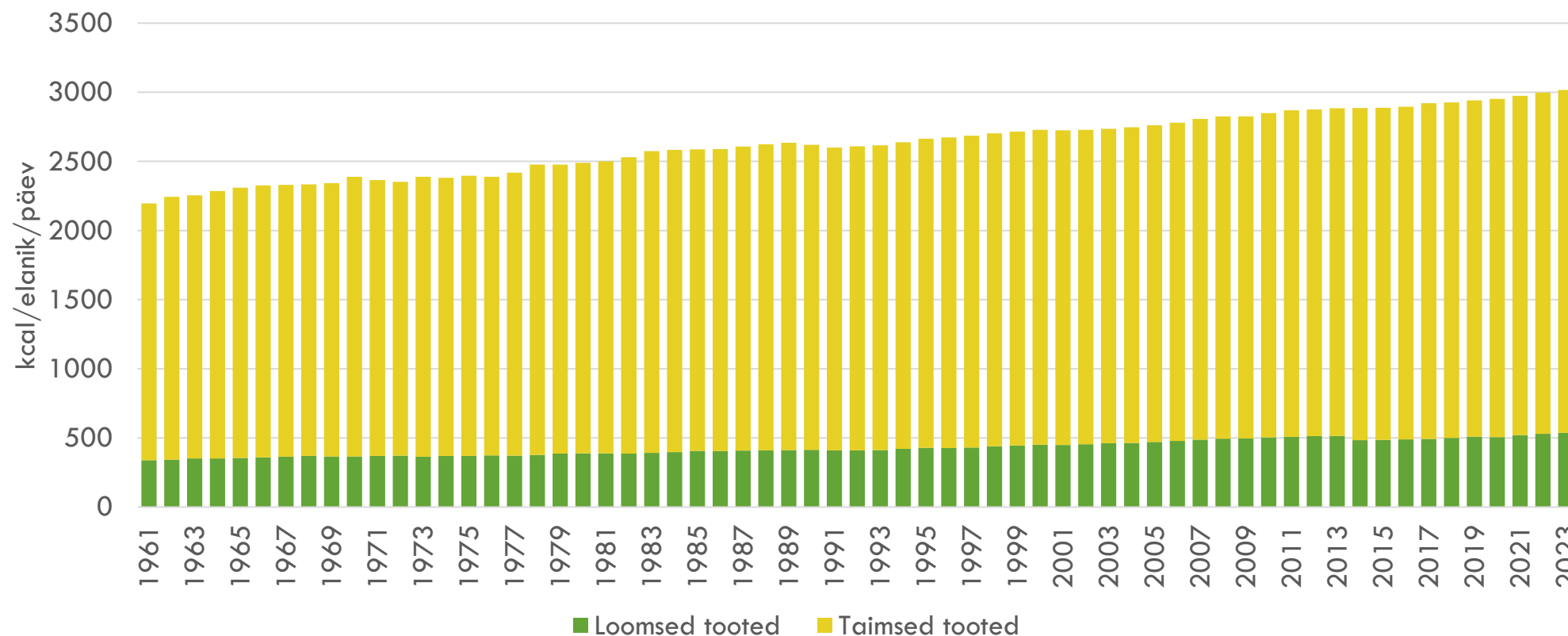
Elaniku 1 ha põllumajandusmaa kohta

TOIDU TOOTMINE JA TARBIMINE ELANIKU KOHTA KASVAB

Toidu tootmine elaniku kohta maailmas

PEAMISED TOIDUAINED MAAILMAS

- Riis – peamine põhitoiduaine enam kui poolele maailma rahvastikust
- Nisu – leib/sai, pasta, nuudlid
- Mais – peamine põhitoiduaine Aafrikas ja Ameerikates
- Kartul – väga tootlik ja levinud
- Cassava – troopikas kasvatatav juurvili
- Köögi- ja puuviljad
- Kaunviljad – oad, läätsed, kikerherned
- Loomset päritolu toiduained – liha (linnuliha, sealiha, veiseliha), piimatooted (piim, jogurt), kala

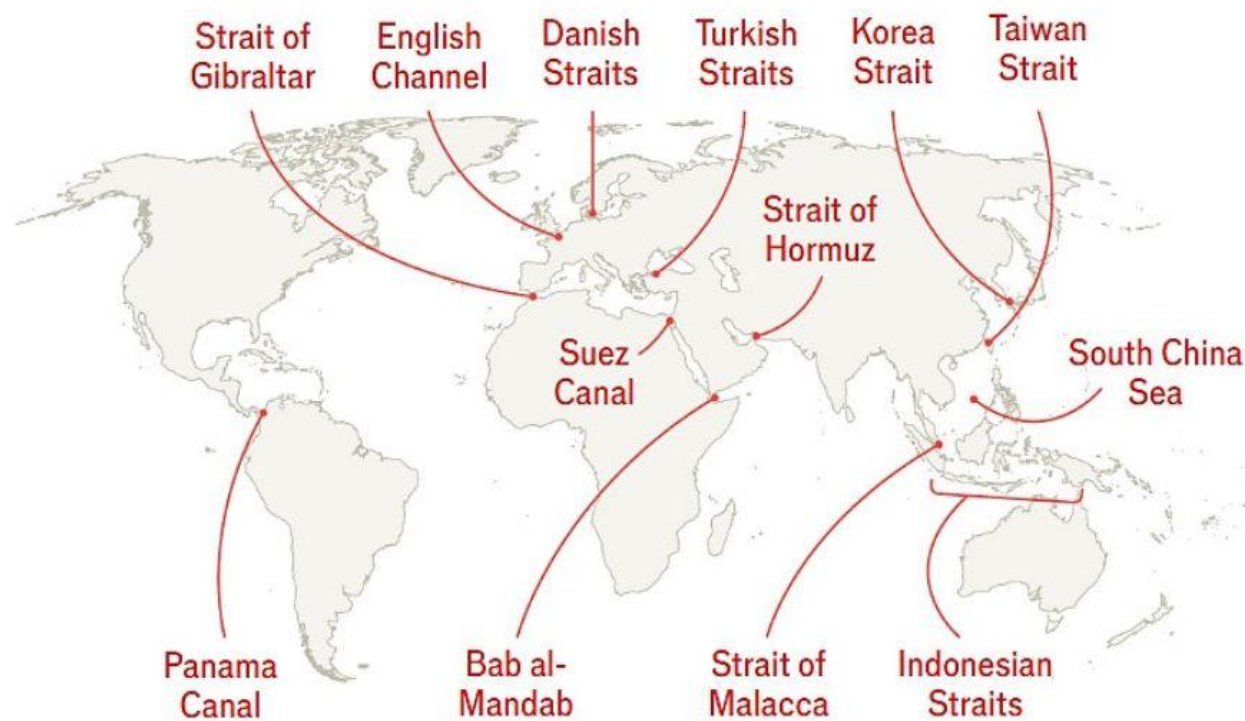
KÕIGE ENAM RAHVUSVAHELISELT KAUBELDAVAD TOIDUAINED MAAILMAS

- Nisu
- Sojaoad
- Õlid
- Linnuliha
- Suhkur
- Kohv ja kakao
- Kala ja mereannid
- Piimatooted
- Banaanid
- Joogid – õlu ja vein

KUST KAUDU KAUBAD MAAILMAS LIIGUVAD?

Global shipping chokepoints

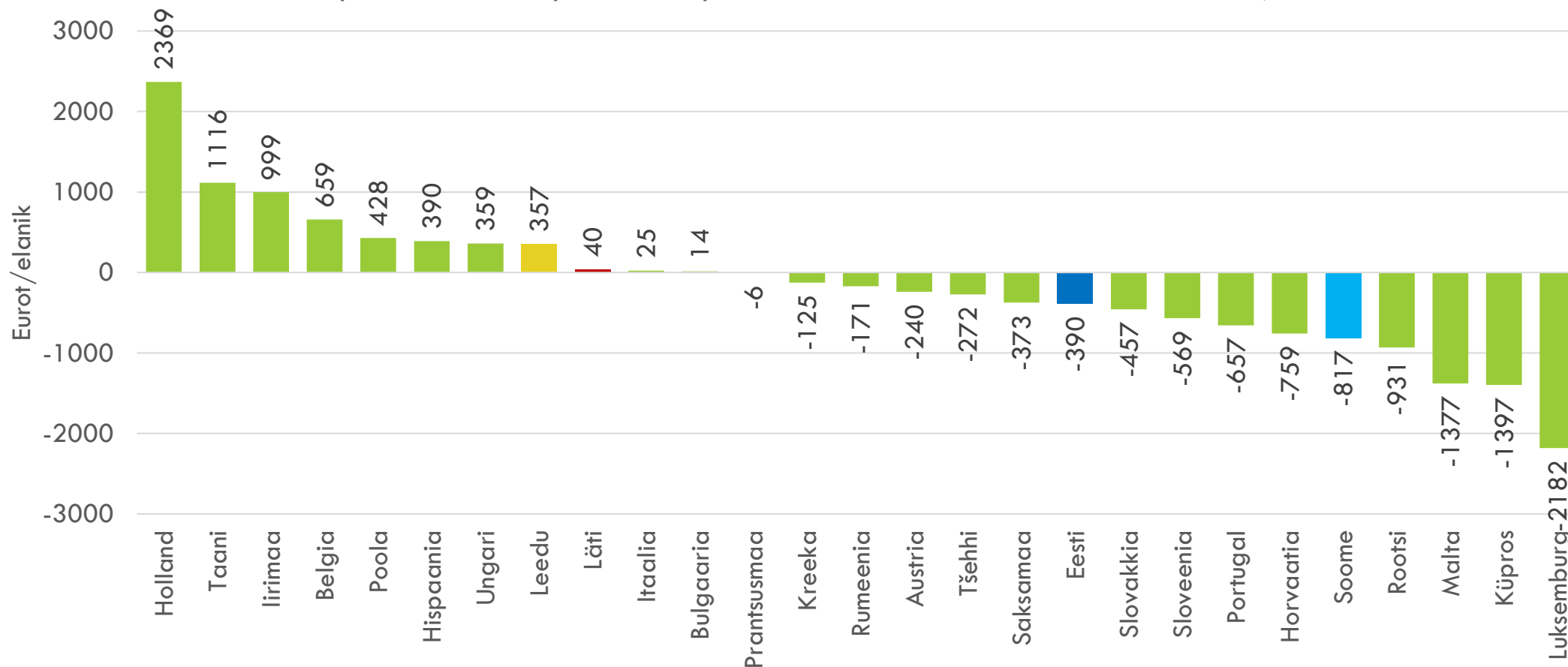

**Eesti ei suuda end
toiduga ise varustada ja
olukord võib halveneda**

EESTI ON TOIDU NETOIMPORTIJA

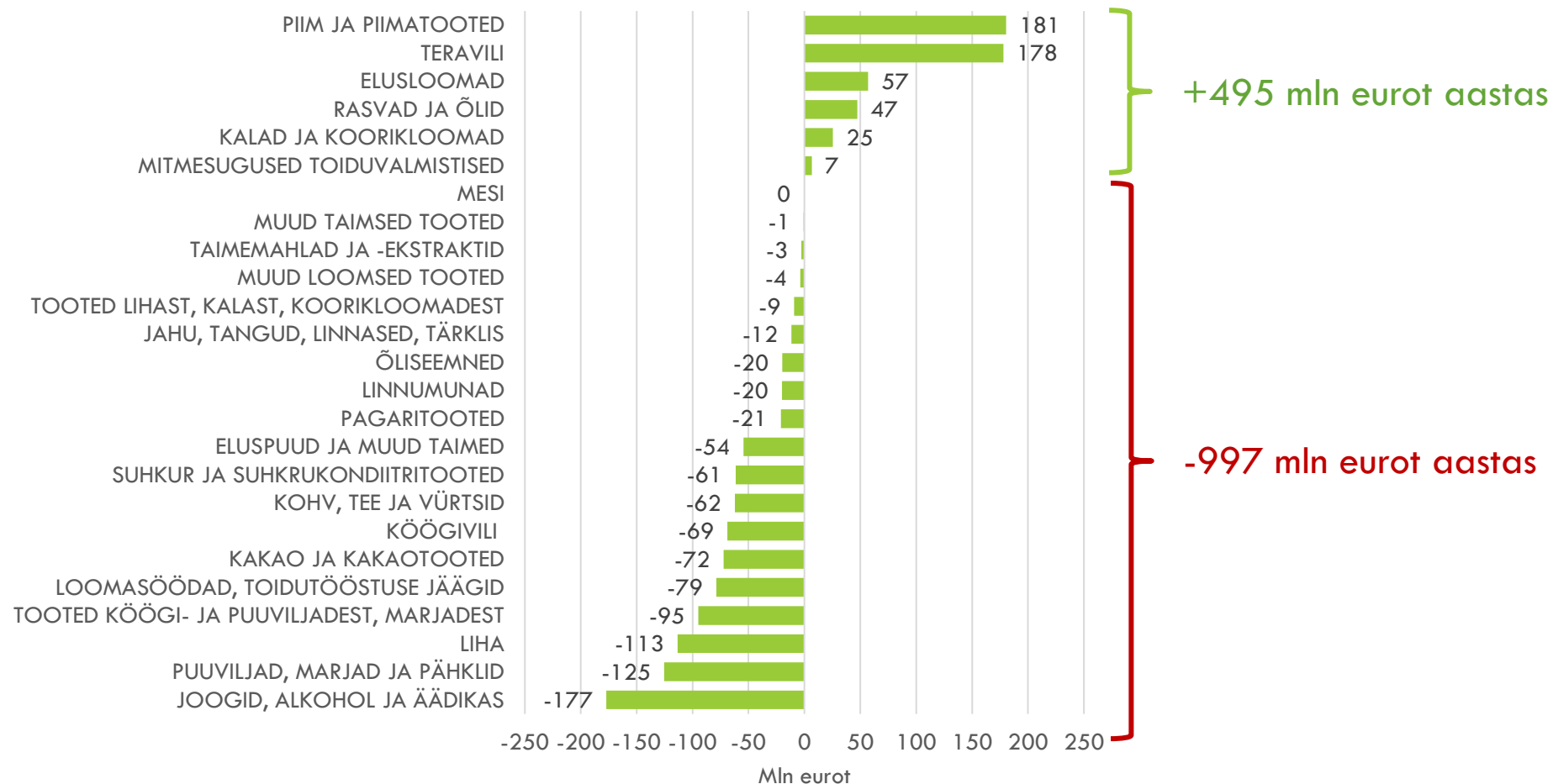
Põllumajandussaaduste ja toidukaupade väliskaubandusbilanss elaniku kohta, 2025

TOIT ON STRATEEGILINE MAJANDUSKÜSIMUS

Väliskaubandusbilanss (mln eurot), 2023-2025 keskmine

TOP 30 EKSPORDI TOOTEGRUPID 2025, MLN EURO

CN0401 Piim ja rõõsk koor	132,8	CN1004 Kaer	17,8
CN1001 Nisu	115,7	CN1805 Kakaopulber	16,1
CN0406 Juust ja kohupiim	108,2	CN0811 Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid,	9,9
CN1514 Rapsi-, rüpsi- või sinepiseemneõli	67,2	CN0813 Kuivatatud puuviljad, ning kuivatatud puuviljade või	8,9
CN0102 Elusveised	58,1	söödavate pähklite segud	
CN0303 Külmutatud kala	47,0	CN2301 Inimtoiduks kõlbmatu pulber, jahu ja graanulid lihast või	8,4
CN1803 Kakaopasta	42,1	rupsis, kalast, koorikloomadest, molluskitest vm veeseligrootutest;	
CN2102 Pärmid	32,6	CN0305 Inimtoiduks kõlblik kuivatatud, soolatud või soolvees kala,	8,0
CN1003 Oder	30,9	külm- või kuumsuitsukala	
CN0306 Koorikloomad	30,3	CN1204 Linaseemned, purustatud või purustamata	7,9
CN2103 Kastmed ning pooltooted kastmete	26,8	CN0403 Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir ja muu	7,5
valmistamiseks		fermenteeritud või hapendatud piim ja koor	
CN0404 Vadak	24,2	CN1504 Kalade või mereimetajate rasvad, õlid	4,9
CN0713 Kuivatatud ja lüditud kaunviljad	23,8	CN0208 Värske, jahutatud või külmutatud küüliku, jänese, tuvi ja	3,3
CN2206 Õuna- ja pirnisiider, mõdu ja muu kääritatud jook	20,0	teiste loomade liha ja söödav rups	
CN1901 Linnaseekstrakt; jäme- ja peenjahust, tangudest,	18,3	CN1102 Püülijahu teraviljast	2,7
tärglisest või linnaseekstraktist valmistatud toiduained		CN1008 Tatar, hirss ja kanaari paelrohi; muu teravili	2,2
		CN0201 Värske või jahutatud veiseliha	1,9
		CN1101 Püülijahu nisust	1,8
		CN1210 Humalakäbid	1,6

TOP 30 IMPORDI TOOTEGRUPID 2025, MLN EURO

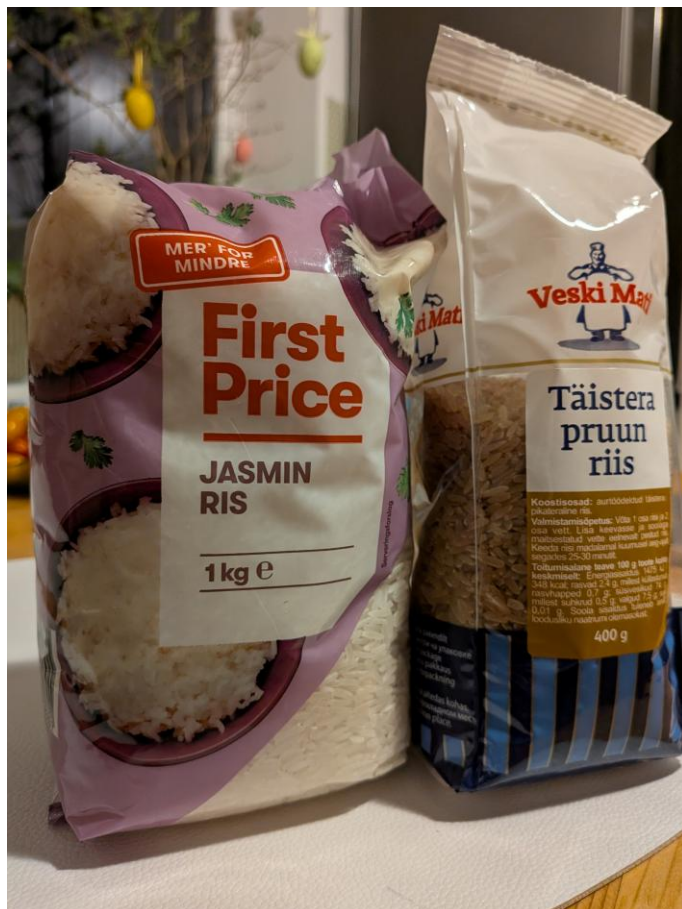
CN2204 Vein värsketest viinamarjadest	-70,0	CN0602 Elustaimed, k.a nende juured, pistikud ja pookoksad;	-24,1
CN0901 Kohv	-65,7	CN0603 Lõikelilled ja lillepungad	-24,0
CN2309 Loomasöödana kasutatavad tooted	-61,1	CN1704 Suhkrukondiitritooted, mis ei sisalda kakaod	-23,5
CN1806 Šokolaad jm kakaod sisaldavad toiduained	-59,8	CN2005 Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädikata või äädikhappeta	-21,1
CN2202 Vesi	-55,9	CN0805 Värsked või kuivatatud tsitrusviljad	-20,6
CN1801 Kakaooad	-51,7	CN1905 Leiva- ja saiatooted, valikpagaritooted, koogid, küpsised jms pagaritooted	-19,9
CN0207 Värske, jahutatud või külmutatud linnuliha	-50,5	CN1902 Pastatooted	-19,2
CN2106 Toiduained, mujal liigitamata	-49,0	CN0709 Muud köögiviljad	-19,0
CN0302 Värske või jahutatud kala	-49,0	CN0803 Värsked või kuivatatud banaanid	-17,6
CN0203 Värske, jahutatud või külmutatud sealiha	-47,9	CN2304 Õlikoogid jm sojaõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed	-16,9
CN2208 Denatureerimata etüülalkohol; piiritusjoogid, liköör ja muud alkohoolsed joogid	-41,8	CN0405 Või	-16,8
CN2008 Puuviljad ja marjad, pähklid jm söödavad taimeosad	-27,0	CN1701 Roosuhkur või peedisuhkur	-16,8
CN0702 Värsked või jahutatud tomatid	-26,6	CN0806 Värsked või kuivatatud viinamarjad	-16,0
CN0810 Värsked maasikad, vaarikad, murakad, mustad, valged või punased sõstrad, karusmarjad ja muud söödavad puuviljad	-25,9	CN0202 Külmutatud veiseliha	-14,6
CN1804 Kakaovõi, -rasv ja -õli	-24,8	CN1205 Rapsi- või rüpsiseemned, purustatud või purustamata	-14,6

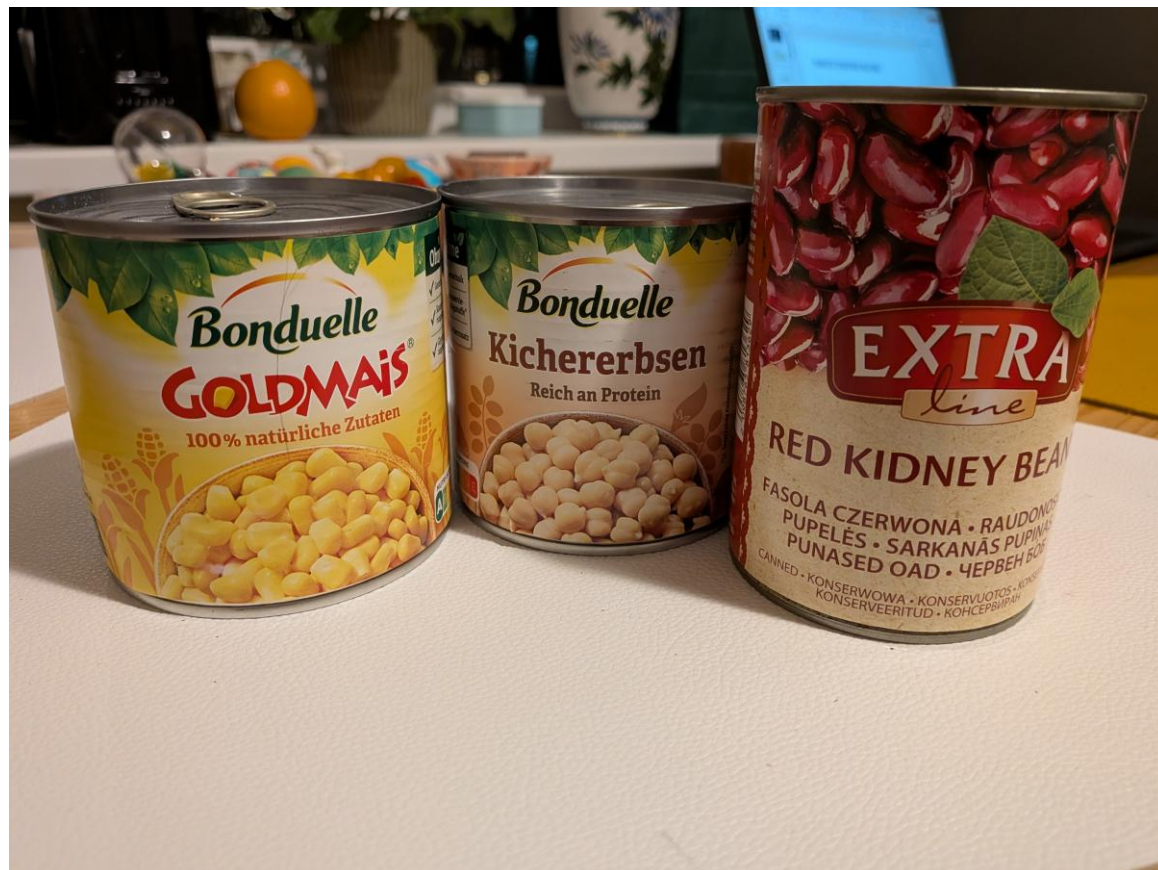

Mis mul kodus kapis on?

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

VAJADUSED

• LOOMAKASVATUS

- Järgmise põlvkonna loomaheaolu nõuetele vastavad farmid
- Seakasvatuse sektori taastamine
- Linnuliha ja munaga isevarustatuse saavutamine
- Veiste nuumafarmid
- Piima tootmise ja töötlemise mahu suurendamine

• AIANDUS

- Aiandussaaduste tootmismahu suurendamine, sh katmikalaaianduse arendamine

• TERAVILI

- Teravilja väärindamine – loomakasvatus ja töötlev tööstus

• ENERGIA JA VÄETISED

- Biogaasijaamad
- Orgaaniliste väetiste tootmise ja kasutamise suurendamine

• TÖÖSTUS

- Esmatootmise ja toidutööstuste automatiseerimine
- Töötlevas tööstuses kõrgema lisandväärtusega lõpptoodete arendamine
- Põllumajanduse kõrvalsaaduste väärindamine materjalideks

KOKKUVÕTTEKS

- Meil läheb küllaltki hästi – saame lubada endale mitmekesist ja globaalset toidulauda koos oma heade ja probleemsete külgedega
- Toidujulgeoleku tagamiseks ei piisa *status quo*'st – tarvis on enam investeeringuid nii põllumajandustootmisesse kui toidutööstustesse
- Põllumajandus- ja aiandusalased oskused ja koduaiad koos kohalike sortidega on oluline nii kultuuriliselt kui toidujulgeoleku seisukohast

PÕLLU-
MAJANDUSES
ON TULEVIK

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

ants.viira@epkk.ee

